

ІНФОРМАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ ОБЛІКУ РУХУ ТА ВИБУТТЯ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ І МЕДИЧНИХ ВИРОБІВ

Колосовський А.С.

e-mail: artem.kolosovskiy@nure.ua

Науковий керівник – асистент каф. ІУС Цвіркун О.А.

Харківський національний університет радіоелектроніки, каф. ІУС
м. Харків, Україна

The paper addresses the problem of accounting for the movement and disposal of medicines and medical devices in a medical institution. The current workflow is organized but remains multi-stage and includes repeated data entry, paper documents, and delayed control procedures. Existing approaches include partial modernization of the current process, the use of general-purpose accounting software, and the development of a specialized digital solution. The proposed approach is based on creating an information system that reflects the real document flow and can be adapted to the needs of similar medical institutions. Its implementation is expected to reduce manual operations, improve data consistency, and increase transparency of control.

Облік переміщення та вибуття лікарських засобів і медичних виробів є важливою складовою внутрішньої діяльності медичної установи, оскільки безпосередньо пов'язаний із точністю даних, своєчасністю оформлення документів і контролем використання ресурсів. У Державній установі «Інститут патології хребта та суглобів імені професора М. І. Ситенка НАМН України» цей процес є організованим, але багатоступеневим. Надходження лікарських засобів, оформлення та погодження накладних-вимог, ведення журналів у відділеннях і подальше списання поєднують паперові та електронні операції і часто супроводжуються повторним внесенням одних і тих самих відомостей. Це збільшує тривалість оформлення, створює ризик дублювання інформації та ускладнює оперативний контроль руху лікарських засобів і медичних виробів.

Для розв'язання цієї задачі можна виділити три підходи: часткову модернізацію чинного процесу без створення спеціалізованої системи, використання універсальної облікової системи загального призначення та розробку спеціалізованого інформаційного рішення. Перші два варіанти мають суттєві обмеження. Часткова модернізація не усуває фрагментарності даних і не формує єдиного інформаційного середовища, а універсальна система не завжди достатньо точно враховує специфіку погодження накладних-вимог, обліку за підрозділами, внутрішнього переміщення та списання. Тому доцільним є підхід, заснований на розробці спеціалізованого застосунку, апробованого на матеріалах конкретної медичної установи, але придатного до адаптації для інших установ зі схожою організацією облікових процесів.

Запропоноване рішення передбачає створення інформаційної системи, яка забезпечує централізований облік номенклатури лікарських засобів і медичних виробів, ведення довідників, електронне оформлення накладних-вимог, фіксацію надходження, внутрішнього переміщення та вибуття, а також облік операцій за підрозділами і формування звітів для аптечного підрозділу та бухгалтерії. Доцільно також передбачити розмежування ролей користувачів, контроль коректності введення, статуси документів, журналювання дій та збереження історії операцій. Така побудова дає змогу не лише перевести документи в електронну форму, а створити цілісне середовище роботи з даними.

Порівняно з іншими підходами запропоноване рішення краще відображає реальний документообіг установи, точніше відповідає розподілу ролей між учасниками процесу та забезпечує кращу простежуваність руху лікарських засобів і медичних виробів. На відміну від часткової модернізації, воно зменшує дублювання даних і кількість ручних переходів між етапами, а на відміну від універсальних систем – враховує конкретні облікові потреби установи та зберігає можливість подальшого розвитку. Актуальність переходу до більш структурованих цифрових рішень підтверджується і загальними тенденціями у сфері охорони здоров'я: у 2024–2025 роках було розширено функціональність електронних записів та впроваджено нові цифрові інструменти для роботи з медичними даними й медичними виробами. Це свідчить про послідовну цифровізацію медичної галузі та посилення ролі електронних сервісів у забезпеченні прозорості, узгодженості й керованості процесів [1–2].

Проведені в роботі дослідження показали, що автоматизація обліку переміщення та вибуття лікарських засобів і медичних виробів є доцільним напрямом удосконалення внутрішніх процесів медичної установи. Вона дає змогу скоротити ручні операції, зменшити дублювання даних і підвищити оперативність контролю. Розробка спеціалізованого застосунку з можливістю подальшої адаптації створює більш цілісне інформаційне середовище для повного циклу обліку – від надходження до списання.

Список використаних джерел:

1. Які нові цифрові можливості з'явилися для лікарів та пацієнтів у 2025 році? URL: <https://ehealth.gov.ua/2026/02/20/yaki-novi-tyfroviv-mozhlyvosti-z-yavylysyia-dlya-likariv-ta-patsiyentiv-u-2025-rotsi/> (дата звернення: 10.03.2026).

2. ECO3-2024: акценти оновлень системи для користувачів і динаміка зростання електронних медичних записів. URL: <https://ehealth.gov.ua/2025/02/05/esoz-2024-aktsenty-onovlen-systemy-dlya-korystuvachiv-i-dynamika-zrostannya-elektronnyh-medychnyh-zapysiv/> (дата звернення: 10.03.2026).